1851.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 23 JULIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 22 Julij.

De *Amst. Cour.* geeft eene berekening van de waarde der Ardoins, gegrond op het, nu door de Spaansche Kamer van Afgevaardigden aangenomen ontwerp van schuldregeling.

Daaruit blijkt dat de prijzen van 24⅞ pCt. en 12⅞ pCt. de wezentlijke waarde der Ardoins en Coupons zijn, in verhouding der 3 pCt. Spaansche schulden en zouden ook de Beurswaarden kunnen zijn, indien men op eene duurzame rentebetaling van Spanje rekenen kon. Nu echter zullen de beursprijzen steeds daaronder blijven en het verschil zal grooter of kleiner zijn, naarmate de meening gunstig of ongunstig is, welke meening aan geene becijfering kan onderworpen worden.

— Een bijzondere brief uit Batavia, van 25 Mei, door het *Hblad* medegedeeld, geeft een levensberigt van den onlangs aldaar overleden Dr. C. A. L. M. Schwaner, geboren te Mannheim in 1817. In 1841 benoemd tot lid der natuurkundige commissie in Ned.-Indië, vertrok hij toen naar Java. De Indische regering droeg hem op, om het eiland Borneo in verschillende rigtingen te doorreizen. Nadat hij zich te Batavia en Buitenzorg tot deze belangrijke reis had voorbereid, vertrok hij in 1843 naar Borneo en keerde in 1847 naar Java terug, om er zijne wetenschappelijke verslagen uit te werken. Schwaner is de eerste geweest, die de reis dwars door Borneo heen (van Koetih naar Pontianak) volbragt heeft. Zijne verslagen moeten uitgebreid en zeer belangrijk zijn en door vele kaarten opgehelderd. In het laatst van 1850 vertrok hij andermaal naar zuid-oostelijk Borneo. In dien tijd trad hij in het huwelijk, en maakte hij zich gereed om te vertrekken, toen hij den 30sten Maart jl. te Batavia aan hevige koortsen overleed.

Het is te hopen, dat de Regering zijnen arbeid zal uitgeven, eerst daarna zal men hem naar waarde kunnen schatten en het verlies erkennen, dat de wetenschap in zijn verscheiden leed.

— Door de Ned. Handelmaatschappij zijn bevracht 3 schepen voor Amsterdam en 2 voor Rotterdam.

— De Prov. Staten van Utrecht hebben in plaats van wijlen Mr. J. W. Bosch, tot Lid van de Eerste Kamer verkozen J. D. C. C. d'Ablaing van Giessenburg.

's GRAVENHAGE, 21 Julij.

Z. M. heeft de uitnoodiging van de Arnhemsche Liedertafel, om het Zangfeest bij te wonen, voorwaardelijk aangenomen.

— Z. K. H. de Prins van Oranje heeft Donderdag en Vrijdag de merkwaardigheden te Dokkum bezocht, is van daar naar Holwerd vertrokken, om vervolgens naar het eiland Ameland over te steken.

— Aanstaanden Woensdag zal bij Z. K. H. Prins Frederik op het Huis de Pauw een groot diner plaats hebben, dat vereerd zal worden met de tegenwoordigheid van HH. MM. den Koning en de Koningin, HH. KK. HH. Prins Hendrik en den Kroonprins van Wurtemberg, vergezeld van zijn gevolg.

— Z. K. H. Prins Frederik heeft heden in een bijzonder gehoor ontvangen Z. Exc. den Russischen gezant, Baron von Maltitz, die aan Z. K. H. heeft voorgesteld den Prins Wiasemsky, Secretaris bij gemelde legatie.

— Door den Minister van Binnenl. Zaken zijn, bij resolutie van den 5den dezer, no. 203, aan de Commissarissen des Konings inlichtingen gegeven, omtrent de wijs van benoeming der leden van de Gemeenteraden, voorgeschreven bij de artt. 10 en 11 der Gemeentewet. Die missive luidt als volgt:

Bij mijn algemeen schrijven van den 23sten Julij des vorigen jaars, no. 100, lett. *c*, 2de afd., werd uwe aandacht gevestigd op hetgeen de wetten van den 4den en 6den Julij 1850, omtrent de wijs van benoeming der leden van de Tweede Kamer en van de Provinciale Staten bepalen. Het zal onnoodig zijn, u te doen opmerken, dat de artt. 10 en 11 der wet van den 29sten Junij ll., ten aanzien der verkiezing van de leden van den Gemeenteraad, dezelfde regelen stellen. Maar het schijnt niet zonder nut, het door de drie wetten voor alle benoemingen gegeven voorschrift te herinneren, dat men bij herstemming wordt benoemd met de meeste stemmen; dat derhalve, bij herstemming, volstrekte meerderheid niet altijd vereischte en betrekkelijke steeds voldoende is.

Moet deze betrekkelijke meerderheid beslissen, gelijk in het schrijven van den 23sten Julij 1850 werd aangetoond, wanneer voor ééne te vervullen plaats tusschen meer dan twee personen is te kiezen, zij moet het evenzeer, wanneer, ter vervulling van meerdere openstaande plaatsen, de stemmen en het vereischt getal namen niet in al de ingeleverde stembriefjes geschreven is. Dit laatste geval werd bij den brief van den 23sten Julij 1850 niet behandeld, omdat deze scheen te moeten onderstellen, dat alle kiezers behoorlijk zouden stemmen; dat namelijk elk hunner, waar tien personen te benoemen waren, werkelijk tien namen in zijn stembriefje zou invullen.

De ondervinding intusschen leerde het tegendeel. Niet zelden is het gebeurd, dat bij eene herstemming voor tien openstaande plaatsen, briefjes werden ingeleverd, die vijf of nog minder namen bevatteden. Dat in zulk geval, volgens de uitdrukkelijke bepaling van art. 103 der kieswet, art. 9 der provinciale wet en art. 10 der Gemeentewet, bij de gekozene is, wiens naam in het grootste getal geldige briefjes voorkomt, zal geen betoog behoeven. Hij toch is degeen, die de meeste stemmen heeft verkregen.

— In de maand Augustus zullen alhier publiek worden verkocht het aan de Zeestraat gelegen Willemspark en de nabij dat park gelegen Manege.

— Naar men verneemt worden er groote toebereidselen gemaakt door de Koninklijke Handboogschutterij Eendragt alhier, in de Nederlandsche tuin aan den Bezuidenhoutschen straatweg, tot het houden van eenen provincialen wedstrijd, op aanstaanden Donderdag den 24sten Julij. Onder de mededingende Handboogschutterijen telt men: Willem Tell en Wodan van Leyden.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 21 Julij.

In deze zitting zijn eerst aangenomen vijf ontwerpen van wet tot naturalisatie.

Daarna is beraadslaagd over het ontwerp, tot onteigening ten algemeenen nutte, en wel het eerst over het geheel der voordragt.

De Heer van der Veen is van oordeel, dat de wet in vele behoeften des tijds zal voorzien ('t geen de spr. breeder ontwikkelt), en hij acht zich daarom verpligt er voor te stemmen.

De Heer Schooneveld erkent dat aan dit ontwerp veel arbeid ten beste is gegeven; hij erkent dat de laatste veranderingen, hoewel, naar zijne wijze van zien, de procedure nog verandering behoeft, doeltreffende verbeteringen in de bestaande wet heeft gebragt. Desniettemin heeft spr. *twee* hoofdbezwaren tegen de strekking der voordragt: 1o. is, naar zijne meening, dit niet de wet, welke art. 147 Grwt. bedoelt; 2o. is het voornaamste doel der wet daarin niet te vinden, namelijk een waarborg dat de wetgever, en niet bloot de uitvoerende magt die zaak regele.

De Heer van Goltstein erkent mede, dat bij de voordragt wel eenige verbeteringen zijn aangebragt, vooral in de vereenvoudiging van het procederen, maar, naar zijne meening, is het eigenlijke kwaad van de vorige wet niet weggenomen.

De Heer Mackay verlangt nadere ophelderingen omtrent de opvatting der Grondwet.

De Heer Jongstra deelt in het algemeen geenszins de bezwaren door vorige sprekers tegen het ontwerp in het midden gebragt. Hij verwacht integendeel dat dit ontwerp in de behoefte ten dezen, die erkend wordt, zal voorzien, en dat het weldadig werken zal voor de belangen der maatschappij, doch bij hem bestaat een grondwettig bezwaar tegen het ontwerp. Hij verlangt dat de wet bepaaldelijk aanduidde de perceelen, die voor het werk worden gevorderd. Zijne bezwaren in dit opzigt kunnen uit den weg geruimd worden, indien men bij art. 14 in plaats van een Koninklijk besluit, de vaststelling van eene wet opneemt. Hij heeft nog een paar andere bezwaren tegen de wijze van procederen, die zakelijke regten hebben op het te onteigenen goed, maar die zullen hem geene reden opleveren om het voorstel af te keuren.

De Heer van Dam van Isselt deelt in het gevoelen van de Heeren Schooneveld en Jongstra.

De Heer van Lynden wilde deze wet, in verband hebben gebragt met de aanhangige wet omtrent het bouwen in den omtrek van vestingwerken, om later eenige bezwaren mede te deelen.

De Minister van Binnenl. Zaken heeft zeer breedvoerig de onderscheidene sprekers beantwoord. Hij merkt onder anderen op, dat het voorgedragen ontwerp algemeene regelen stelt bij het ondernemen van groote werken, maar deze algemeene wet sluit geene bijzondere uit voor bijzondere gevallen. De

regels, in dit ontwerp, zijn niet voor de wetgevende, maar voor de uitvoerende magt, voor de regering.

Hij meent voorts dat waarborgen tegen wel of niet gegronde afwijzing eener gevraagde onteigening, niet geheel en al overbodig zijn. Stelde men die algemeene bepalingen van Titel I van dit ontwerp niet vast, men zou in elk bijzonder geval al die voorschriften door de wetgevende magt moeten doen behandelen, hetgeen tot moeijelijkheden, vertraging. ja tot afwijzing zou kunnen leiden. — Hij verklaart verder dat voor den Minister niets aangenamer en niets gemakkelijker zou wezen, dan bij de wet te doen vaststellen, welke bepaalde percelen er zullen worden onteigend. Dan toch zou hij alle verantwoordelijkheid op de wetgevende magt overbrengen. Maar zou dit leiden tot een behoorlijken gang van zaken? Zou de wetgevende magt bij hare beslissing ook niet moeten afgaan op administrative inlichtingen? Zal zij elk perceel, dat onteigend moet worden, met eigen oogen opnemen, zal zij niet veeleer afgaan op de mededeelingen van de Regering. Het komt hem voor, dat de waarborgen, die dit ontwerp schenkt, tot voorkoming van alle misbruiken, grooter zijn dan men verkrijgen zou, indien men den door sommige sprekers aangewezen weg volgde, en toont aan, dat de behandeling van dergelijke zaken bij 't Engelsche Parlement hier zoo niet kan worden gevolgd.

De grondwet laat volkomene vrijheid tot behandeling van dit onderwerp op de wijze als in dit ontwerp is vervat. De aanwijzing van de percelen, die onteigend zullen worden, behoort tot de bevoegdheid der uitvoerende magt, die toch het toezigt moet houden op de uitvoering der werken en de noodige voorzorgen moet nemen, dat die uitvoering geene belemmering ondervinde. Die uitvoering zou, indien men dit punt aan de wetgevende magt overliet, aan vele moeijelijkheden zijn onderworpen, ten ware men besloot tot de provisionele inbezitstelling. Deze houdt de Minister voor niet overeenstemmende met de grondwet, en zoolang het hem niet blijkt, dat die gevorderd wordt, meent hij ze niet te moeten aanraden. Hij erkent, dat de administrative formaliteiten in dit ontwerp zijn uitgebreid, omdat hij begreep, dat er vooral behoefte bestond aan eenen dubbelen waarborg, dat is: 1°. of het werk als van publiek nut te achten was, en 2°. dat ieder eigenaar in de volkomene gelegenheid gesteld zij, zijne bezwaren tegen de rigting van het werk te doen gelden. Hij geeft toe, dat men formaliteiten kan afschaffen en het onderzoek vereenvoudigen, maar daardoor zullen ook de waarborgen verminderen. Zoo als het ontwerp nu gesteld is, bestaat er mogelijkheid om alle bijzondere belangen te onderzoeken. De Minister heeft ten slotte nog eenige bijzondere bedenkingen beantwoord.

De Heeren Schooneveld, Jongstra en van Goltstein hebben den Minister beantwoord. De Minister heeft tot nadere toelichting verzekerd, dat dit ontwerp op dien grondslag steunt dat er voor ieder werk, eene bijzondere wet noodig is. Dat wordt door art. 147 der Grwt. bevolen; maar geenszins dat in elke wet alle bijzondere percelen die onteigend zullen worden, moeten worden aangewezen. De wet zal de rigting, den aard van het werk aanwijzen. Maar de aanduiding van de percelen, zal moeten worden overgelaten aan het Kon. besluit. Anders zou men tot een derde onderzoek bij de wetgevende magt aanleiding geven. De belanghebbenden zouden zelfs in het eerst hunne bezwaren flaauw kenbaar maken, en juist bij de wetgevende magt met hunne grootste bezwaren opkomen. Ten slotte zeide de Minister, dat hij zich door de Grwt. te zeer gebonden achtte, dan dat hij zich op den weg der Fransche wetgeving zou meenen te mogen begeven.

De Heer van Dam van Isselt is, na de ontvangene inlichtingen des Ministers, zoo zeer overtuigd van de doelmatigheid en billijkheid der voorgestelde bepalingen, dat hij van zijn straks ontwikkeld gevoelen terugkomt en zich met de algemeene strekking van dit ontwerp zal vereenigen.

De Heer van Lynden zal bij eene latere gelegenheid op zijn bezwaar ten aanzien van de wet nopens de vestingen, terugkomen.

Hierna zijn de algemeene beraadslagingen gesloten, en de afzonderlijke artikelen behandeld. Artt. 1 en 2 worden gaaf aangenomen. Art. 3 na eenige beraadslaging. De verdere behandeling wordt verdaagd tot morgen middag.

Zitting van Dingsdag 22 Julij.

In deze zitting zijn ingekomen drie Koninklijke boodschappen, strekkende ten geleide: 1°. van een ontwerp van wet tot goedkeuring eener additionele overeenkomst van het verdrag van handel en scheepvaart met Griekenland, en 2°. van zeven ontwerpen van naturalisatie.

De beraadslagingen worden voortgezet over het ontwerp van wet nopens de onteigening ten algemeenen nutte. Onderscheidene artikelen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen. Men is heden aangevangen met de behandeling van art. 4.

Op artikel 8 wordt door den Heer Gevers een amendement voorgedragen, ten doel hebbende eene verduidelijking, noodzakelijk geworden, ten gevolge van het veranderen door de Regering van art. 7. Na eenige woordenwisseling heeft de Minister zelf het amendement van den Heer Gevers overgenomen, doch het eenigzins gewijzigd; waarna het zonder stemming wordt goedgekeurd.

Art. 10. De Heer Mackay meent, dat het voorstel van wet tot verklaring van het algemeen nut, waarvan dit artikel spreekt, niet voldoende te achten is.

De Heer Schooneveld merkt op, dat dit vraagstuk reeds gisteren bij de algemeene beraadslagingen is behandeld.

De Minister toont aan, dat het voorstel van wet, in art. 10 bedoeld, niet alleen strekt tot verklaring van het algemeen nut, maar tevens tot aanwijzing van den aard en de strekking, zoo mede de hoofdpunten ter bepaling der algemeene rigting van het werk, en bij kanalen en wegen, zoo veel mogelijk de gemeenten, door welke zij zullen loopen. Hij oordeelt, dat hetgeen door de sprekers verlangd wordt, door de Grwt. niet wordt gevorderd.

Art. 10 wordt zonder stemming aangenomen. (*De zitting duurt voort*).

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van Maandag 21 Julij.

In deze zitting is voortgezet en ten einde gebragt de behandeling van het door de Regering ingediende plan van indeeling der provincie in kiesdistricten ter benoeming van leden der Provinciale Staten. Even als in de vorige zitting heeft de vergadering ten aanzien van sommige districten den wensch kenbaar gemaakt tot veranderde indeeling.

Vervolgens is behandeld het voorstel van den Heer Leon, strekkende om de reglementen en verordeningen, door de Staten vastgesteld, voortaan niet meer door tusschenkomst van den Minister van Binnenl. Zaken, maar regtstreeks aan den Koning ter goedkeuring toe te zenden. Na langdurige beraadslagingen is dat voorstel met 36 tegen 26 stemmen verworpen.

Eindelijk is in behandeling gekomen het voorstel van eene afdeeling, strekkende om een besluit te nemen nopens de bevoegdheid der Staten tot het vaststellen van een reglement betrekkelijk de wegen en voetpaden in de provincie. Nadat hierover almede eene zeer breedvoerige discussie had plaats gehad, is, op voorstel van Gedeputeerde Staten, beslist, dat de Staten tot het maken eener dergelijke verordening wel bevoegd zijn.

De vergadering is gescheiden tot morgen, wanneer in de eerste plaats aan de orde zal worden gesteld het ontwerp-adres aan den Koning, betreffende de jaarwedde van den Griffier der Staten.

ROTTERDAM, 21 Julij.

Men heeft ons een alhier in betaling gegeven valschen gulden vertoond, met het jaartal 1846 en het beeld van Koning Willem II. Dit stuk schijnt uit compositie vervaardigd te zijn, en is blaauwkleuriger dan de echte. Figuren en letters zijn vrij goed nagemaakt, ofschoon in alles iets grover dan op de echte stukken, maar het randschrift is geheel onleesbaar, zoodat men daar, in plaats der letters, slechts eenige figuren schijnt te hebben aangebragt. (*Rott. C.*)

HAARLEM, 21 Julij.

Zaturdag is alhier het derde volksfeest voor kinderen uit de Godshuizen en de Armenscholen gegeven door de vereeniging »Door Vermaak tot Nut." Het begon te 4 ure in het Haarlemmer-Hout voor het Paviljoen, en heeft in allen deele genoegen gegeven aan de deelnemende jeugd zoowel, als aan het groote aantal toeschouwers, die met belangstelling getuigen waren van de tevredenheid der spelende kinderen. Ruim 500 knapen en meisjes, die de Armenscholen bezoeken, namen, onder het opzigt hunner meesters, waaronder die van het Luth. Weeshuis in den ouderdom van 80 jaren, en ondermeesters, aan het feest deel. Uit de Burger-, Luthersche- en R. K. Weeshuizen was een 60-tal kinderen tegenwoordig.

De feestviering is omstreeks half 9 in de beste orde afgeloopen.

AMSTERDAM, 21 Julij.

De Heer van Vliet heeft den 14^{den} dezer aan den Spaanschen Senaat eene memorie ingediend, waarin hij de belangen der Nederlandsche houders van Spaansche fondsen verdedigt en aantoont, hoe zij, door het nu door de Kamer van Afgevaardigden aangenomen ontwerp van schuldregeling, in hunne wezentlijke regten worden gekrenkt. De Senaat zal die memorie in overweging nemen. Overigens verzekert men, dat het ontwerp, zoo als de Kamer het aannam, nog veel tegenstand in de Senaat zal ondervinden.

De Vertegenwoordigers van ons Rijk, van België en van andere natiën, geven zich veel moeite om de regeling der schuld te doen plaats grijpen volgens de wetten en ordonnantiën van 1831 en 1834.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Julij.

De wet omtrent de eedsaflegging van de Israëliten, die tot lid van het Parlement verkozen waren, is door het Huis der Lords, bij de tweede lezing, met 144 tegen 108 stemmen verworpen. De onderscheiden bladen keuren deze stemming ten hoogste af en meenen, dat de wet wel eindelijk door het Hoogerhuis zal moeten aangenomen worden, daar de meerderheid die ze nu verwierp, slechts 36 stemmen bedraagt.

— Gisteren is de Alderman van Londen, de Israëliet Salomons, die tot lid van het Parlement gekozen was, niet als lid toegelaten, omdat hij bij de aflegging van den eed, de woorden: op het geloof eens Christens, niet uitsprak. Men zal nu nader beslissen, of hij in de termen der strafwet valt, daar hij, geen lid zijnde, in het Parlement gekomen is.

— Den 29sten zal hier het vredes-congres in Exeter-Hall gehouden worden.

— De Commissie voor de Tentoonstelling heeft de uitnoodiging van den Prefect der Seine aangenomen, om de feesten van den 2^{den} en 5^{den} Augustus te Parijs bij te wonen; Prins Albert heeft echter bedankt.

— Het fraaije stoomjagt Peterhof, hetwelk verleden jaar hier te lande voor den Keizer van Rusland was gebouwd, doch op de reis naar Petersburg in de Oostzee op het eiland Oessel was gestrand, is nu onlangs, nadat vroegere pogingen, ook van Russische Ingenieurs, mislukt waren, door Engelsche Ingenieurs in vlot water gebragt en voor deze hoofdstad aangekomen. Het vaartuig heeft minder geleden dan men vermoedde.

— De loffelijk bekende historieschrijver D^{r}. Lingard overleed gisteren te Hornbey. Hij was geboren in 1769, het jaar waarin verscheiden beroemde mannen, als Napoleon, Wellington en Sir W. Scott, het eerste levenslicht

aanschouwden, en ving in 1806, terwijl hij als R. K. Priester te Newcastle on Tyne woonde, zijne letterkundige loopbaan aan met eene *Geschiedenis der Angel-Saksische Kerk*, die in 1819 en volgende jaren door zijne *Geschiedenis van Engeland* gevolgd werd. Ook heeft men hem eene in 1836 uitgegegeven Engelsche vertaling van het Nieuwe Testament, ten behoeve zijner R. K. geloofsgenooten, te danken, die zeer geprezen wordt. Ofschoon getrouw aan de leer zijner Kerk gehecht, was hij van alle geestelijke overheersching en weidsche kerkpraal afkeerig.

— Zondag ll. zijn te Dunfanaghy bijna 80 walvisschen gestrand, die door de bevolking werden afgemaakt en verkocht.

— De Koning van Geeboon, wiens gebied zich langs de westkust van Afrika uitstrekt, heeft aan H. M. een prachtigen luipaard ten geschenke gezonden, welken zij wederom aan den Zoölogischen tuin geschonken heeft.

BELGIE.

BRUSSEL, 20 Julij.

Eergisteren liep het gerucht dat het verzoek om lijfsgenade door Graaf de Bocarmé aan den Koning gedaan, was afgewezen, en heden morgen heeft de Opzigter der gevangenis hem aangezegd dat de herziening van zijn vonnis bij het Hof van Cassatie was verworpen, waarover hij zoo diep getroffen was dat hij in de eerste oogeblikken uitriep: dat zulks onmogelijk was, en zijne bleekheid door een hoog rood werd afgewisseld. Toen scheen hij zijne hoop op zijn verzoek om lijfsgenade te bouwen, maar de Opzigter zeide hem dat hij daarvan weinig te wachten had; men deed hem vervolgens een dwangbuis aan en liet hem onder bewaking van drie oppassers.

Toen heeft hij verzocht den Procureur des Konings te zien, die met den Griffier binnen kwam en hem het arrest van 't Hof voorlas en de afwijzing van zijn verzoek om lijfsgenade mededeelde.

Hij ontving die tijding met volkomene bedaardheid, en vroeg alleen of het mes wel scherp zou zijn; want dat hij wel gehoord had, dat men dit bij herhaling moest laten vallen en sidderde op deze gedachte. De Procureur des Konings beloofde hem dat hiervoor zou worden gezorgd, en zeide hem dat hij zich nu alleen met het heil zijner ziel moest bezig houden, waarop de veroordeelde, als of zijne eigene gemoedsgesteldheid daaraan vreemd kon blijven, in zijne verblinding antwoordde: dat zulks het werk van den Priester was.

Hierop werd de Aalmoesenier der gevangenis en de Deken van St. Wandru gehaald, die nog den Bisschop van Cincinnati, (*in partibus*), een verren neef van den Graaf mede bragt, met wien men hem alleen liet; doch in weerwil van wiens dringend aanhouden, hij weigerde te biechten. Het was toen ongeveer 12 ure. Men besloot hem eenige uren aan zijne eigene overdenkingen over te laten. Ten een uur vroeg hij om eten en at met smaak. Later op den dag schreide hij meermalen, gaf eindelijk toe om de vertroostingen van zijnen biechtvader te willen hooren, en biechtte te vier ure.

Eenige oogenblikken te voren had hij den Geneesheer voor zijne cel gezien en dien gevraagd of het waar was, dat men nog leed nadat het hoofd was afgeslagen; de Geneesheer stelde hem hieromtrent gerust en beloofde op zijnen aandrang 's morgens terug te zullen komen.

Sedert gaf hij geen teeken van eenige gemoedsbeweging. 's Avonds bood hij ieder zijner oppassers 100,000 fr., als zij hem lieten ontsnappen. Te tien ure kwam de Procureur des Konings met den Griffier nog naar hem zien, toen gebruikte hij zijn avondeten en onderhield zich verder tot den vroegen morgen met zijnen biechtvader, altijd in die oogenschijnlijk koude onderworpenheid die hij voor 't Hof had getoond.

's Nachts werd het schavot opgezet. Te zes ure stroomde de bevolking van 't platteland dat den vorigen dag op de markt er van gehoord had, toe, de huizen in den omtrek hield men gesloten, en zes gendarmes te paard hadden om het schavot post gevat.

Toen de scherpregter, een door ouderdom gebogen grijsaard hem kwam gereed maken, vroeg hij met een droevigen glimlach: of hij de geen was die hem regten zou, en dit was zijn laatste woord voor hij het schavot beklom. Een cel-rijtuig door zestien gendarmes te paard begeleid, bragt hem derwaarts.

De Bisschop in 't purper gekleed en de Deken gingen met hem uit het rijtuig. Hij stapte er uit, zonder eenige hulp, met opgeheven hoofd en vasten tred, bleek maar kalm, met de handen op den rug gebonden.

Hij rook even aan een fleschje met azijn, omhelsde den Bisschop en den Deken, kuste voor het laatste het kruisbeeld, klom zonder wankelen de sporten op en plaatste zich tegen de plank waaraan men hem met riemen vastmaakte, en zeide, terwijl hij naar de menigte keek, dat men zich niet behoefde te haasten en men hem niet zoo vast moest binden. Eindelijk bekeek hij het mes met eene soort van verwonderde nieuwsgierigheid en leide zijn hoofd op het kussen. De scherpregter gaf een wenk en de bijl viel. Vijf minuten daarna werd het lijk weggehaald van een man die, verwaarloosd in zijne jeugd, later tot uitspattingen en groote verteeringen vervallen, zich in koel overleg met moord van zijnen zwager bezoedelde om door diens fortuin zijne verwarde zaken te redden; een vreemdeling in zijn eigen hart, waarin mogelijk alleen zijn Biechtvader een blik heeft kunnen slaan, in zijne laatste dagen een zielkundig raadsel, en een waarschuwend voorbeeld van het mogelijke einde der onbeteugelde begeerlijkheid.

— Het beroep in gratie voor den Graaf de Bocarmé was bij besluit van den 18den dezer verworpen.

— Des avonds voor de teregtstelling heeft de moeder van den veroordeelde hem in de gevangenis bezocht. Zijne vrouw was Dingsdag ochtend naar Keulen vertrokken.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 Julij.

Nadat in de zitting van ll. Donderdag de beraadslagingen over de al of niet herziening der staatsregeling op dezelfde onstuimige wijs als daags te voren, waren voortgezet, heeft de Minister in de zitting van Vrijdag zeer uitvoerig gesproken. Reeds in den aanvang, toen hij aanmerkte dat de staatsregeling schier door niemand was verdedigd en dat zij bepalingen bevatte die er alleen uit wantrouwen en vijandelijkheid tegen een bepaald persoon (den Voorzitter der Republiek) in waren gebragt, werd hij met heftigheid in de rede gevallen. Weder aan 't woord gekomen, verdedigde hij den Voorzitter tegen de uitvallen van Victor Hugo, die zulks wilde beantwoorden, doch bij besluit der vergadering tot de orde werd geroepen. Toen wederlegde de Oud-Minister Dufaure de aanmerkingen van den Minister Baroche en verklaarde zich mede tegen de herziening.

In de zitting van Zaturdag heeft de Heer Odilon Barrot eene uitgebreide rede gehouden ten voordeele der herziening; waarna in weerwil van de tegensparteling der linkerzijde, de beraadslagingen zijn gesloten. Het herzieningsvoorstel had 446 voor en 278 stemmen tegen zich, zoodat er 97 te kort kwamen, ter bereiking van het benoodigde 3/4 getal der stemmen.

Nu is voor de vergadering van aanst. Maandag aan de orde van den dag de gemeentewet.

ITALIE.

ROME, 10 Julij.

Binnen kort verwacht men een besluit ten aanzien der geldmiddelen, om in de dringende behoeften van den Pauselijken schatkist te voorzien.

— Een geestelijke der Jesuiten, die over de Biecht gepredikt had, is door het volk op straat vervolgd en met steenen doodgegooid. Zes personen zijn dien ten gevolge gevangen genomen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 20 Julij.

Z. M. zal de zonsverduistering gaan waarnemen op het slot Rufan, aan de Oostzee, tegenover Hekla, onder anderen in gezelschap van den beroemden von Humbold.

— Eerdaags zal hier eene vertaling het licht zien van den Nederduitschen roman van Mej. Toussaint: Moedersleed en Moedersvreugde.

— De Nicolaï-kerk te Breslau, welke sedert lang bouwvallig was, is den 15den ingestort, gelukkig toen er geene menschen in waren.

— De bekende Hoogl. Liebig te Giessen is naar Heidelberg beroepen, hetwelk in eerstgenoemde Academiestad eene algemeene verslagenheid te weeg brengt.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 17 Julij.

Er zijn vele bezuinigingen ingevoerd voor het onderhoud van het leger; in 1850 was daarvoor op de begrooting gebragt 100 millioen; thans wordt het op 66 berekend.

— Volgens een telegraphisch berigt uit Triest, zou de Britsche vloot onder bevel van den Admiraal Parker naar Tunis zijn gestevend, om den Bey te dwingen de souvereinitiet van de Porte te erkennen. Er zouden hem 14 dagen gesteld worden, om zich te verklaren.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 25 Mei.

De *Javasche Courant* deelt omtrent de voor particuliere rekening opgerigte school van middelbaar onderwijs in de omstreken van Buitenzorg een verslag mede, waaruit wij het volgende ontleenen:

De oprigters van het Instituut, negen in getal, die zich te Batavia in commissie vereenigden, hebben de werkzaamheden bestuurd, nadat een aanzienlijk kapitaal was bijeengebragt, door edelmoedige bijdragen van eenige mannen, die in deze gewigtige proeve groot belang stelden.

De gebouwen werden onder het onmiddellijk toezigt van den Heer J. Graaf van den Bosch, lid der commissie, opgetrokken op de plek genaamd Herwijnen, en gelegen op het landgoed Pondok-Gedé, in het Buitenzorgsche, op ongeveer 10 palen van de hoofdplaats, aan de helling van den Gedé, op de hoogte van ruim 2000 voeten boven de zee. Die landstreek beveelt zich aan als bij uitnemendheid gezond.

De voor de scholieren bestemde localen zijn ruim, luchtig en op eene groote schaal, met ééne groote slaapzaal, ruim 90 voet lang en 20 voet breed, met 40 ijzeren rustbanken.

Voor de gymnastische oefeningen is een ruim gebouw en eene van stroomend water voorziene zwemplaats.

Onder het oppertoezigt van de oprigters, is de leiding opgedragen aan eenen Directeur, tevens als Hoofd-Onderwijzer belast met het hooger onderrigt, speciaal in de oude talen en daaraan verbondene vakken.

Op 1o. Julij aanst. zal de school waarschijnlijk kunnen worden geopend.

De Hoofd-Onderwijzer is de Heer Gastman, Doctor in de Letteren, laatstelijk Conrector te Kampen, aan wiens vrouw de leiding is opgedragen over het huishoudelijke, in welke taak zij door hare zuster zal worden bijgestaan.

De uitmuntende geschiktheid van den Directeur waarborgt de goede keuze met betrekking tot de beide andere Onderwijzers; — beiden zijn ongehuwd. De tweede Onderwijzer is een Zwitser, die onder anderen belast zal zijn met het onderrigt in de Fransche taal, en die door zijne kennis in oude talen, des gevorderd, den Hoofd-Onderwijzer in diens werkzaamheden zal kunnen vervangen. — De derde is in Nederland voor den 2den rang geëxamineerd, en daarbij in een instituut werkzaam geweest. Wijders zijn aan het Insti-

tuut verbonden drie Europesche opzieners, aan een van welke de leiding der gymnastische oefeningen speciaal wordt opgedragen, eene betrekking welke hij laatstelijk bij het pupillen-corps te Kedong-Kebo uitoefende.

Bereids is door den Directeur Dr. Gastman, aan de Commissie te Batavia een programma ingediend omtrent het te volgen opvoedings-systeem. — Alhoewel het eerst later na aankomst hier te lande van dien Directeur, kan worden vastgesteld, kunnen reeds nu de volgende hoofdtrekken worden bekend gesteld:

Groote zorg voor ligchamelijke ontwikkeling, zoo door gezonde voeding en goede ligchamelijke verplegingen, zoo als zwemmen, paardrijden, schermen, gymnastiek, doelmatige wandelingen, enz.

Aanhoudend streven om bij de jongelingen eenen godsdienstigen zedelijken zin op te wekken.

Het onderwijs zal zoodanig worden geregeld, dat de leerlingen, naar gelang hunner bestemming, hetzij eene volledige voorbereiding erlangen voor eene hoogere wetenschappelijke opleiding, hetzij eene genoegzaam voltooide opvoeding om onmiddellijk met vrucht als werkdadig lid in het maatschappelijk leven op te treden.

Het onderwijs zal bevatten (behoudens mogelijke latere uitbreiding) de volgende vakken: de Nederduitsche, Fransche, Engelsche, Hoogduitsche, Latijnsche en Grieksche talen, benevens de gronden van het Maleisch en het Javaansch (tot het onderwijzen van welke laatste talen inlandsche deskundigen zullen optreden) de reken-, stel- en meetkunde; de Bijbelsche, Nederlandsche, Indische en algemeene geschiedenis; de natuurlijke historie, de aardrijks- en natuurkunde; waarbij men zal trachten te voegen de gronden der schei- en werktuigkunde en der geologie; zoomede eene opleiding in de muziek.

De kweekelingen zullen naar mate hunner bestemming voor de Hoogescholen, voor het Ambtenaarsleven of den Militairen stand of voor andere betrekkingen onderwezen worden, in die wetenschappen welke of onmisbaar zijn voor een beschaafd man, of onmiddellijk met het naaste doel hunner voorbereiding in verband staan.

Het Instituut wenscht de jongelingen die den geheelen cursus willen doorloopen, tien jaren te behouden, dat is van hun zevende of achtste jaar tot hun achttiende.

De schoolprijs (welligt later voor vermindering vatbaar) is gesteld op *f* 75 's maands, met alle onkosten, behalve de kleederen.

Eenmaal in het jaar zal er eene groote vacantie zijn.

De Heer Mr. A. J. Bake, lid en Secretaris der Commissie, heeft zich belast met het geven van verdere inlichtingen aan ouders, die hunne kinderen op het Instituut wenschen te plaatsen.

Nader ontvangen voor de ongelukkige en brave Weduwe met hare zeven Kinderen, der liefdadigheid aanbevolen door Prof. Pruys van der Hoeven en Ds. Inckel: van N. N. een muntbiljet groot *f* 10; door N. N. *f* 6,50, zijnde het saldo van eene gestorvene, ook ongelukkige Weduwe; van N. N. *f* 2.50; uit Zaandam een Coupon groot *f* 2.47½, 2 Corint. IX. 7.

214de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

9de Trekking. No. 853 een prijs van *f* 1,500.

10de » Nos. 925, 2957, 6382, 9012, 10420, 10917, 11372 en 11827 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: W. P. WOLTERS,
Beroep. Pred. te Hensbroek,
EN
OEGSTGEEST, 18 Julij 1851. E. M. VAN BEEK.

Eenige Kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

Heden beviel door Gods goedheid van een' ZOON, M. MANSVELD, geliefde Echtgenoot van
LEYDEN, 21 Julij 1851. H. B. BURGERSDIJK.

Eenige en Algemeene Kennisgeving.

Tot onze diepe droefheid is heden in den ouderdom van ruim vier en zeventig jaren overleden, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwdmoeder ANNA PETRONELLA VERMOOTEN, Wed. van den Wel-Eerwaarden Heer J. H. WEIJERS.

Namens Broeders en Zusters,
LEYDEN, 18 Julij 1851. G. A. WEIJERS.

Heden overleed plotseling, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwdkinderen, mijn dierbare Echtgenoot, de Wel-Eerw. Zeer Geleerde Heer WILLEM NICOLAAS ROLDANUS, *Predikant bij de Hervormde Gemeente te Willige-Langerak en Zevender.* Hij bereikte zijn 64ste levensjaar, het 41ste van onzen gelukkigen echt.

C. HUBER,
SCHOONHOVEN, 19 Julij 1851. Wed. W. A. ROLDANUS.

Voor de blijken van belangstelling bij de voltrekking van ons Huwelijk ondervonden, betuigen wij, ook namens onze Betrekkingen, onzen dank.

H. P. VAN PRAAG.
LEYDEN, 21 Julij 1851. R. L. VAN PRAAG.

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

OUDERS OF VOOGDEN, welke verlangen hunne Kinderen of Pupillen het Onderwijs der **Muziekschool** te doen erlangen of verlaten, gelieven zich daartoe aan te melden, op Maandag den 28sten dezer, van 12 tot 2 ure, aan het Locaal der Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen*, op de Ruïne alhier.

J. A. SUSANNA,
LEYDEN, 22 Julij 1851. *Commissaris waarn. Secretaris.*

SCHREUDER & VAN BAAK hebben heden op nieuw ontvangen:

EENE PARTIJ

GEKLEURD BRISTOL-PAPIER,

vervaardigd voor de

ETUDES A DEUX CRAYONS,

à 25 Cts. het Vel.

Een ontegensprekelijk bewijs van de kracht der Pillen van Holloway, ter genezing van leverziekten.

De Heer ROBERT ELKIUS te Campbeltown in Nieuw Zuid-Wallis, leed sedert maanden aan eene zware leverziekte die hem zoodanig aantastte, dat hij gedurig het bed moest houden. Daar hij geene verligting gevoelde door de geneesmiddelen die men hem toediende, zoo raadde men hem aan, de *Pillen* van HOLLOWAY te beproeven, hetwelk hij deed, en dit onwaardeerbaar middel, (daar hij het daarbij voorgeschreven gebruik stiptelijk opvolgde) herstelde hem in eenige weken tijds, en maakte hem weder zoo welvarende als hij ooit geweest was.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.

Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 21 Julij.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$58\frac{5}{8}$	$58\frac{13}{16}$	$58\frac{13}{16}$
Dito Certificaten . . .	» 3	»	$69\frac{3}{8}$	$69\frac{1}{2}$	$69\frac{1}{2}$
Dito dito	» 4	»	$90\frac{3}{8}$	$90\frac{13}{16}$	$90\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	$89\frac{7}{8}$	90	$89\frac{7}{8}$
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	108	—	—
O. I. Leening	» 4	»	$89\frac{3}{4}$	$89\frac{7}{8}$	$89\frac{3}{4}$
Dito Holl. Spoorweg . . .	»		61	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . .	» $4\frac{1}{2}$	»	95	—	—
Haarlemmermeer	» 5	»	$105\frac{1}{2}$	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$106\frac{3}{8}$	$106\frac{1}{2}$	—
Dito dito 1828 en 1829 . .	» 5	»	$105\frac{1}{8}$	$105\frac{1}{8}$	$105\frac{1}{8}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$95\frac{5}{8}$	—	—
Dito 1840	» 4	»	$89\frac{5}{8}$	$89\frac{3}{4}$	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . .	» 4	»	$89\frac{1}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	89	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	—	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4	»	79	—	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	» 500	»	$149\frac{3}{4}$	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	$15\frac{3}{8}$	—	—
Dito dito Onbep. Stukken . .	» 5	»	$15\frac{5}{8}$	$15\frac{3}{4}$	—
Dito Obligatiën	» 3	»	$40\frac{1}{8}$	$40\frac{3}{8}$	$40\frac{1}{4}$
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$36\frac{3}{8}$	$36\frac{9}{16}$	$36\frac{7}{16}$
Coupons Ardoins			$8\frac{5}{16}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . .	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	$66\frac{3}{4}$	—	—
Dito Metall.	» 5	»	$78\frac{1}{2}$	$78\frac{5}{8}$	—
Dito Nieuwe	» 5	»	$82\frac{1}{8}$	$82\frac{3}{8}$	$82\frac{5}{16}$
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$40\frac{7}{8}$	$40\frac{3}{8}$	—
BELGIË, Banc.	» $2\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	$48\frac{1}{16}$	$48\frac{1}{4}$	$48\frac{1}{16}$
BRAZILIË, 1824 100 £	5	»	$91\frac{1}{4}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 4	»	$34\frac{1}{8}$	$34\frac{1}{16}$	$34\frac{1}{16}$
Dito dito	» 4	»	$34\frac{7}{16}$	$34\frac{9}{16}$	$34\frac{7}{16}$
VENEZUELA, ...	» $3\frac{1}{2}$	»	—	—	—
MEXICO, ...	» 5	»	$29\frac{5}{8}$	$29\frac{7}{8}$	$29\frac{11}{16}$
AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Braz. 1839, £ 100, 5 pCt. $89\frac{1}{8}$.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 75.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.